

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., a Mgr. Milana Taubera v právní věci žalobce: **xxxxxxx**, zast. JUDr. Milanem Jebavým, advokátem se sídlem Horní Počaply 130, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, zastoupena JUDr. Milanem Hokem, advokátem, se sídlem Pražského povstání 1950, Benešov, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- [1] Žalobce se žalobou původně podanou u Obvodního soudu pro Prahu 1 domáhal určení zápisu do seznamu advokátů vedeného žalovanou. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 9. 11. 2016, č.j. 15 C 16/2016-85, byla žaloba zamítnuta. K odvolání žalobce byl tento rozsudek usnesením Městského soudu v Praze ze dne 4. 10. 2017, č.j. 14 Co 243/2017-144, zrušen a věc byla postoupena věcně příslušnému úseku správního soudnictví. Věc byla původně vedena jako žaloba na ochranu proti nečinnosti, na výzvu soudu žalobce podanou žalobu doplnil tak, že se jedná o žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu podle ustanovení § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“).
- [2] Žalobce dále uvedl, že vycházel z rozhodnutí zvláštního senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 8. 2017, č.j. Konf 28/2014-55, dle kterého se věci, které se týkají sporů o zápis do právnických komor, řeší před soudem ve správním soudnictví, a tato ochrana je poskytována právě prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu.
- [3] Ke skutkovému stavu věci uvedl, že mu žalovaná dopisem ze dne 15. 12. 2015, č.j. 02-296/15, sdělila, že není osobou bezúhonnou v širším smyslu, a proto jej nelze zapsat do seznamu

advokátů ČAK. V odůvodnění mimo jiné uvedla, že žalobce není bezúhonný, protože byl odvolán z exekutorského úřadu podle ustanovení § 116 odst. 6 a 9 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- [4] Žalobce namítal, že tímto rozhodnutím (dopisem) došlo k neoprávněnému zásahu do jeho ústavou a ústavními zákony zaručených práv, zejména čl. 26 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod. Uvedl, že zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“) hovoří pouze o pojmu bezúhonnost. V případě, že bude tento pojem chápán širěji, pak je dle názoru žalobce nutné vycházet pouze z právních předpisů, které bezúhonnost definují jako předpoklad pro výkon povolání upraveného daným právním předpisem. S ohledem na další činnosti, které nejsou dle živnostenského zákona považovány za živnost, ale jejich předmětem je výkon činnosti na vlastní účet (jako u advokacie), je nutné odkázat na to, že jiné příslušné zákony definují bezúhonnost konkrétně – např. ustanovení § 8 odst. 3 zákona č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích, ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech, ustanovení § 5 odst. 2 a 3 zákona č. 523/1992 Sb., o daňových poradcích, ustanovení § 14 odst. 5 zákona č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství, a ustanovení § 8 zákona č. 360/1992 Sb., o autorizovaných inženýrech a technících ve výstavbě.
- [5] Žalobce dále uvedl, že vzhledem k tomu, že žalovaná ve svých dřívějších vyjádřeních uváděla, že na advokacii pohlíží jako na širší pojem justice, je nutné se zabývat otázkou, jak bezúhonnost vysvětlují zákony mající vztah nebo přímo upravující justici. Žalobce odkázal na ustanovení § 60 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, upravující podmínku bezúhonnosti u soudců (pravomocné odsouzení za trestný čin), přičemž dále musí soudci splňovat podmínku danou zvláštním právním předpisem (ustanovení § 2 zákona lustračního zákona). Uvedl, že bezúhonnost státních zástupců je v zákoně definována jako u soudců, notářský řád tento pojem nedefinuje, ale na notáře jsou kladeny podmínky jako na soudce a státní zástupce, na rozdíl od advokátů a exekutorů. Žalobce tak shrnul, že všechny zákony pracují s pojmem trestný čin, žádný pak s kárným opatřením. Pojem justice v širším smyslu je tak dle jeho názoru akademický a nemá oporu v zákoně.
- [6] K tvrzení žalované, že zákonodárce úmyslně ponechal v zákoně o advokacii, notářském a exekučním řádu obsah pojmu bezúhonnost bez výkladu a tento výklad ponechal na vnitřní předpis, potom je taková úvaha dle žalobce protiprávní, neboť vnitřní normotvorba profesní komory není a nemůže být součástí právního řádu. V žádném případě nemůže být vnitřní normotvorba v rozporu s právními předpisy. Pokud tedy ústavní zákon stanoví, že pouze zákon stanoví podmínky pro podnikání, pak nelze připustit, aby omezení tohoto práva bylo svěřeno do vnitřní normotvorby. Dále uvedl, že vzhledem k rozsahu novel zákona o advokacii mohla žalovaná místo teoretické právní úvahy nad pojmem bezúhonnost navrhnout přesnou definici pojmu bezúhonný, jako má Slovenská advokátská komora nebo jiná profesní komora.
- [7] Dále uvedl, že z prohlášení žalované a z veřejnoprávních médií vyplývá, že žalovaná posuzuje podmínky pro členství selektivně, kdy např. úmyslné trestné činy bagatelizuje a odůvodňuje tím, že trest byl mírný, nesouvisel s výkonem advokacie nebo dostal odsouzený advokát novou šanci.
- [8] Ze shora uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud určil, že rozhodnutí žalované ze dne 15. 12. 2015 je nezákonný zásah a že se zakazuje pokračování v porušování práva vůči žalobci.
- [9] Žalovaná v písemném vyjádření na výzvu soudu po postoupení věci zdejšímu soudu odkázala na svá dosavadní podání a vyjádření při jednání obecných soudů a navrhla zamítnutí žaloby. Na výzvu soudu k vyjádření se k doplnění žaloby (úprava typu žaloby na žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu) se žalovaná nevyjádřila.

- [10] K projednání věci nařídil soud na den 24. 5. 2018 ústní jednání. Při ústním jednání účastníci na svých procesních návrzích setrvali, soud provedl důkaz spisem Obvodního soudu pro Prahu 1, který ve věci rozhodoval před zrušením svého rozsudku odvolacím soudem.
- [11] Z obsahu spisového materiálu předloženého Obvodním soudem pro Prahu 1 vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
- [12] Dne 27. 11. 2015 podal žalobce žádost o složení advokátského slibu a zápis do seznamu advokátů ČAK. Dopisem ze dne 15. 12. 2005, č.j. 02-296/2015, bylo žalobci sděleno, že jej nelze do seznamu advokátů ČAK zapsat. V odůvodnění žalovaná uvedla, že u každého žadatele zkoumá, zda splnil podmínku bezúhonnosti stanovenou v ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona o advokacii. Toto ustanovení nelze dle žalované vykládat tak, že bezúhonnost rovná se beztrestnost. Pro zápis se přihlíží i k dalším skutečnostem, které jsou k osobě žadatele známy, např. zda žadatel svým jednáním, před zápisem do seznamu advokátů, nemohl ohrozit nebo snížit důstojnost advokátního stavu. V případě žalobce pak bylo shledáno, že s ohledem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 14 Kse 3/2015, kterým mu bylo uloženo podle ustanovení § 116 odst. 6 a 9 exekučního řádu odvolání z exekutorského úřadu, že není osobou bezúhonnou v širším smyslu. Zároveň byl žalobce poučen o tom, že má dle ustanovení § 55b odst. 1 zákona o advokacii možnost obrátit se na příslušný soud, aby o jeho právu rozhodl.
- [13] Dne 20. 1. 2016 podal žalobce u Obvodního soudu pro Prahu 1 žalobu na určení, kterou se domáhal zapsání do seznamu advokátů ČAK. Žalovaná podala k žalobě dne 27. 6. 2016 vyjádření, ve kterém se zabývala podmínkou bezúhonnosti pro zápis do seznamu advokátů podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona o advokacii, obecně pojmem bezúhonnost v právním řádu České republiky a úpravou tohoto pojmu v předpisech upravujících členství v profesních komorách. Žalobce se k vyjádření žalované vyjádřil dne 11. 10. 2016. Dne 9. 11. 2016 proběhlo před Obvodním soudem pro Prahu 1 ústní jednání. Rozsudkem ze dne 9. 11. 2016, č.j. 15 C 16/2016-85, byla žaloba zamítnuta a žalobci byla uložena povinnost nahradit žalované náhrady náklady řízení. Soud dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínku bezúhonnosti pro zápis do seznamu advokátů ČAK.
- [14] Dne 13. 2. 2017 podal žalobce proti tomuto rozsudku odvolání, ve kterém mimo jiné namítal, že žalovaná porušila čl. 26 Listiny základních práv a svobod, neboť nedoložila zákon, který ji dovolil vydat rozhodnutí, které je předmětem žaloby, a že zákon o advokacii nedává právo představenstvu zkoumat bezúhonnost. Jako přílohu odvolání žalobce zaslal seznam některých zákonů, upravujících a požadujících bezúhonnost pro výkon povolání. Žalovaná se k podanému odvolání vyjádřila dne 12. 6. 2017.
- [15] Rozsudkem ze dne 4. 10. 2017, č.j. 14 Co 243/2017-144, byl rozsudek soudu I. stupně zrušen a věc byla postoupena zdejšímu soudu. V odůvodnění soud uvedl, že soud I. stupně vycházel při svém rozhodování z ustálené judikatury Nejvyššího soudu (např. rozsudek ze dne 25. 1. 2012, č.j. 32 Cdo 583/2010) i Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 2. 7. 2014, č.j. 1 As 75/2014-42), která však byla po vydání prvostupňového rozhodnutí překonána usnesením zvláštního senátu ze dne 1. 8. 2017, č.j. Konf 28/2014-55. Ve shodě s právním názorem zvláštního senátu pak odvolací soud shledal, že soudní ochranu proti neprovedení zápisu do seznamu advokátů poskytuje soud ve správním soudnictví.
- [16] Městský soud v Praze v senátě rozhodující věci správního soudnictví věc posoudil takto:
- [17] Nejprve soud považuje za vhodné zopakovat závěry, ke kterým dospěl zvláštní senát v již zmiňovaném usnesení ze dne 1. 8. 2017, č.j. Konf 28/2014-55. Uvedl, že v případě odepření zápisu do seznamu advokátních koncipientů se jedná o zásah do veřejného subjektivního práva, a shledal, že z prostého znění zákonné úpravy není zřejmé, která větev soudů má soudní ochranu poskytovat. Výklad soudů, že ochranu proti takovému zásahu poskytují soudy v občanském soudním řízení, se plně uplatnil ve vztahu k právní úpravě správního soudnictví účinné do 31. 12.

2002. Na základě historického a systematického výkladu pak zvláštní senát dospěl k závěru, že „*je-li podle nové úpravy správního soudnictví účinné od 1. 1. 2003 poskytována až na výslovně stanovené výjimky ochrana všem veřejným subjektivním právům, do nichž mohou zasáhnout správní orgány, soudy ve správním soudnictví (příčemž navíc soudy ve správním soudnictví poskytují ochranu před nezákonnými zásahy a nečinností i ve věci soukromých subjektivních práv), není bez vsutku silného důvodu možné vykládat ustanovení zvláštních zákonů o soudní ochraně veřejných subjektivních práv tak, že je poskytována jinak než ve správním soudnictví. Proto je třeba od 1. 1. 2003 vykládat ustanovení § 55b zákona o advokacii a podobná ustanovení jiných zákonů, např. notářského či exekučního řádu, tak, že jde-li v konkrétních případech o veřejné subjektivní právo, soudní ochrana podle těchto ustanovení je poskytována soudy ve správním soudnictví, a nikoli soudy v řízení podle občanského soudního řádu.*“ Zákon o advokacii stanoví posuzování žádosti o zápis do seznamu advokátů (ustanovení § 5) a do seznamu advokátních koncipientů (ustanovení § 37) totožným způsobem. Stejně tak je i stejným způsobem upraven způsob ochrany před nezapsáním do příslušného seznamu (možnost obrátit se na soud, aby o právu rozhodl). Lze tak shrnout, že na základě shora citovaného usnesení zvláštního senátu soudní ochranu proti neprovedení zápisu do seznamu advokátů poskytují správní soudy, a to prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu dle ustanovení § 82 a násl. s.ř.s.

- [18] Řízení o žalobách na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu je upraveno v ustanovení § 82 - 87 s.ř.s.
- [19] Podle ustanovení § 82 s.ř.s. se každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný. Z ustanovení § 82 s.ř.s. vyplývá, že žaloba na ochranu před nezákonným zásahem může být důvodná tehdy, jsou-li kumulativně splněny následující podmínky: žalobce musí být přímo (první podmínka) zkrácen na svých právech (druhá podmínka) nezákonným (třetí podmínka) zásahem správního orgánu, které není rozhodnutím (čtvrtá podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (pátá podmínka). Není-li splněna jedna z uvedených podmínek, nelze ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s.ř.s. poskytnout.
- [20] Soud se zabýval otázkou, zda rozhodnutí žalované ze dne 15. 12. 2015, resp. nezapsání žalobce do seznamu advokátů ČAK, bylo nezákonným zásahem. Po posouzení věci soud dospěl k závěru, že se nejednalo o nezákonný zásah, a žaloba tak nebyla podána důvodně.
- [21] Podle ustanovení § 1 odst. 1 zákona o advokacii tento zákon upravuje podmínky, za nichž mohou být poskytovány právní služby, jakož i poskytování právních služeb advokáty (dále jen „výkon advokacie“).
- [22] Podle ustanovení § 5 odst. 1 téhož zákona žalovaná запиše na základě písemné žádosti do seznamu advokátů každého, a) kdo je plně svéprávný, b) kdo získal vysokoškolské vzdělání v oboru právo (...), c) kdo vykonával po dobu alespoň tří let právní praxi jako advokátní koncipient, d) kdo je bezúhonný, e) komu nebylo uloženo kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů nebo na něhož se hledí, jako by mu toto kárné opatření nebylo uloženo, f) kdo nebyl vyškrtnut ze seznamu advokátů podle § 7b odst. 1 písm. e) nebo f), nebo uplynula-li od vyškrtnutí doba pěti let, a insolvenční řízení bylo v této době pravomocně skončeno, g) kdo není v pracovním nebo ve služebním poměru (...), ani nevykonává jinou činnost neslučitelnou s výkonem advokacie, h) kdo složil advokátní zkoušku, i) kdo uhradil Komoře poplatek, který stanoví stavovský předpis nejvýše částkou 10 000 Kč, a j) kdo po splnění podmínek uvedených pod písmeny a) až i) složil do rukou předsedy Komory tento slib: „Slibuji na svou čest a svědomí, že budu ctít právo a etiku povolání advokáta a chránit lidská práva. Slibuji, že budu dodržovat povinnost mlčenlivosti a dbát důstojnosti advokátního stavu.“

- [23] Podle ustanovení § 16 odst. 1 téhož zákona je advokát povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny. Pokyny klienta však není vázán, jsou-li v rozporu s právním nebo stavovským předpisem; o tom je advokát povinen klienta přiměřeně poučit. Dle odst. 2 je advokát při výkonu advokacie povinen jednat čestně a svědomitě; je povinen využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné.
- [24] Podle ustanovení § 17 téhož zákona postupuje advokát při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis.
- [25] Podle ustanovení § 35b odst. 1 písm. d) téhož zákona se na advokáta nebo advokátního koncipienta pro účely kárného řízení hledí, jako by se nedopustil kárného provinění, popřípadě jako by mu nebylo uloženo kárné opatření, uplynula-li ode dne vyškrtnutí ze seznamu advokátů doba pěti let, bylo-li advokátovi uloženo kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů.
- [26] Soud dospěl k závěru, že žalovaná byla oprávněna posuzovat žalobcovu bezúhonnost a odmítnout jeho žádost o zápis. Zákon o advokacii ukládá v ustanovení § 5 odst. 1 žalované, aby do seznamu advokátů zapsala toho, kdo splňuje stanovené podmínky, a jestliže tyto podmínky obsahují neurčitý právní pojem (bezúhonnost), žalovaná je oprávněna – ale zároveň také povinna – jej vyložit, neboť bez toho nelze splnění podmínek v každém jednotlivém případě ověřit. Pokud žadatel podmínky nesplňuje, žalovaná jeho žádost odmítne (takový její postup aproboval Nejvyšší soud např. v rozsudku sp. zn. 32 Cdo 583/2010 ze dne 25. 1. 2012), a jestliže žadatel s postupem žalované nesouhlasí, může se obrátit se žalobou na soud, který splnění podmínek přezkoumá.
- [27] Spornou otázkou mezi účastníky řízení je pouze splnění podmínky bezúhonnosti, zejména to, zda je ji třeba vykládat jako beztrestnost, anebo širěji, resp. odlišně. V právním řádu České republiky je požadavek bezúhonnosti poměrně častou podmínkou pro výkon určitého povolání či činnosti a jednotlivé zákony ji chápou různě: bezúhonným tak např. není ten, kdo spáchal jakýkoli úmyslný trestný čin či spáchal přestupek na daném úseku (§ 12 odst. 4 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti); kdo byl **odsouzen k nepodmíněnému trestu pro úmyslný trestný čin v souvislosti s předmětnou činností (§ 3 odst. 3 zákona č. 95/2004 Sb.)**; kdo **spáchal přestupek**, je-li předmětné jednání v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka, či kdo vykazuje znaky závislosti na alkoholu či jiných psychotropních látkách nebo činnostech (§ 14 odst. 2 zákona č. 361/2003, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů); existuje také početná množina zákonů, které tento pojem nikterak podrobněji nerozvádějí (kromě zákona o advokacii také zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád, nebo zákon č. 358/1992 Sb., notářský řád). Jednotlivé zákony tak berou při vymezení bezúhonnosti v úvahu nejen případné odsouzení za trestný čin (tedy podmínku beztrestnosti ve smyslu odsouzení podle trestního zákoníku), ale také potrestání za méně závažný delikt (zákon o myslivosti), anebo dokonce obecně formulované požadavky kladené na příslušníka, pokud jim přestupkové jednání odporuje, a jeho životní styl (příslušníci bezpečnostních sborů). Z uvedeného vyplývá, že neexistuje univerzální definice pojmu bezúhonnost a její vymezení obsažené v jednom zákoně nelze bez dalšího použít pro výklad jiného zákona; naopak, pokud ji zákon ve vztahu k určité činnosti nedefinuje, je třeba tento pojem vykládat vzhledem k účelu zákona a ve vztahu ke zvláštnostem každé jednotlivé činnosti (profese).
- [28] Pojem bezúhonnosti není v zákoně o advokacii ani v žádném z jeho prováděcích předpisů vymezen, obecné soudy se však jeho obsahem již několikrát zabývaly. Obvodní soud pro Prahu 1 v rozsudku č. j. 11C 25/2000 z 13. 3. 2001 uvedl: „*Při posuzování bezúhonnosti ve smyslu § 5 odst. 1 písm. d) zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii, je soud povinen zabývat se tím, zda pochybení žadatele objektivně, v souvislosti s ostatními zjištěnými skutečnostmi, znamená u něj absenci občanské a mravní zachovalosti a zda by*

u něj nebylo možno důvodně předpokládat takový výkon advokátní činnosti, jaký má na mysli ust. § 16 a § 17 zák. o advokacii, to znamená, zda zjištěné skutečnosti mohou vyvolat pochybnosti o tom, že žalobce při výkonu advokacie se bude jako advokát chovat čestně a svědomitě a že při výkonu advokacie nebude postupovat tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu a nedodržoval pravidla profesní etiky a soutěže.“ Obdobně Městský soud v Praze v rozsudku č. j. 69Co 427/2016 - 131 z 8. 2. 2017 k pojmu bezúhonnosti judikoval, že „pro její naplnění nepostačuje pouze výpis z rejstříku trestů, který v dané věci žalobce předložil, a z něhož vyplývá, že není osobou soudně trestanou. V souladu s konstantní judikaturou se vykládá pojem bezúhonnosti jako souborná skutečnost nevzbuzující pochybnosti o občanské, mravní i profesní vyspělosti žadatele o zápis do seznamu advokátů, tedy pochybnosti, že se bude chovat čestně a svědomitě a že při výkonu advokacie bude postupovat tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu.“ Shodného názoru je i odborná literatura: „Bezúhonnost se vykládá rozšiřujícím způsobem, nejde jen o bezúhonnost, ale bezúhonnost v širším slova smyslu. Nestačí pouze předložení výpisu z rejstříku trestů, z něhož se dokládá, že žadatel nebyl soudně trestán, ale v souladu s konstantní judikaturou se v tomto smyslu vykládá pojem bezúhonnosti jako souborná skutečnost nevzbuzující pochybnosti o občanské, mravní a profesní zachovalosti žadatele o zápis. Žadatel nemůže vzbuzovat pochybnosti o tom, zda je schopen takového výkonu advokátní činnosti, jaký má na mysli § 16 a 17, tedy pochybnosti o tom, že se při výkonu advokacie bude chovat čestně a svědomitě a že při výkonu advokacie bude postupovat tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu a dodržoval PPE. Žadatel musí být bezúhonný ve smyslu občanském, morálním a profesním.“ (Srov. Svejkovský, J., Vychopeň, M., Krym, L., a kol. *Zákon o advokacii: Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012.).

- [29] Městský soud v Praze se s tímto názorem ztotožňuje. Na advokáta nelze v žádném případě nahlížet jako na běžného živnostníka, ale jako na osobu, která poskytuje odborné poradenství ve značně specifickém prostředí. Zákon o advokacii klade na advokáta vysoké nároky odborné i morální a zavazuje jej řadou povinností vůči jeho klientům, dalším osobám, stavovské organizaci i celému stavu. Kromě již shora uvedených povinností je advokát povinen např. poskytovat právní služby po určení komorou (§ 18); vést dokumentaci o poskytování právních služeb (§ 25); poskytovat právní služby jako nástupce advokáta v případě, že jej k tomu komora určí (§ 27 odst. 4 a 5); využívat při sporech s jiným advokátem či advokátním koncipientem smířčího řízení před orgány komory (§ 28); oznamovat komoře veškeré změny a skutečnosti, jež by mohly být důvodem k pozastavení výkonu advokacie či vyškrtnutí ze seznamu advokátů (§ 29). Další povinnosti advokáta pak obsahuje Etický kodex, jemuž se advokáti jako příslušníci profese dobrovolně podřizují. Jestliže žadatel vzbuzuje pochybnosti o tom, že je schopen vykonávat advokacii v souladu s těmito nároky, nemůže být do seznamu advokátů zapsán.
- [30] Na tomto místě považuje soud za vhodné odkázat na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jako kárného soudu ze dne 15. 9. 2015, č.j. 14 Kse 3/2015-53, jímž byl žalobce byl odvolán z funkce soudního exekutora, shledán vinným spácháním tří závažných deliktů exekutora: neposkytnutím vyjádření dohledovému orgánu, nepředložením spisu předsedovi Okresního soudu v Hradci Králové a průtahů s předáním spisu nově pověřené exekutorce, to vše přes opakované urgency. Při úvaze o druhu a výši kárného opatření však kárný senát vycházel především z toho, že žalovaný byl v předchozích pěti letech kárným senátem potrestán již celkem čtyřikrát (bod 40 rozhodnutí), existovala tedy vazba mezi uloženým trestem a těmito dřívějšími delikty. Žalobce byl v těchto případech potrestán za to, že nesplnil řádně a včas svůj závazek vůči několika oprávněným; že nevyhověl žádosti ministerstva spravedlnosti o sdělení čísel účtů, která používal pro vymožená plnění, a neposkytl ani vyžadované písemné vyjádření; že provedl dražbu a udělil příklep, přestože byl ze strany oprávněného informován o postoupení vymáhaných pohledávek a o změně v osobě oprávněného, aniž by rozhodl o odvolání proti dražební vyhlášce podaném povinným; že nečinil ve věci, v níž byl pověřen provedením exekuce, žádné úkony, ačkoli byl k tomu exekučním soudem opakovaně vyzván; že formálně pochybil při vedení mnoha exekučních spisů a v několika případech byl nedůvodně nečinný.
- [31] Žalobci lze přisvědčit v tom, že existují určité rozdíly v postavení exekutora a advokáta. Zatímco úkony exekutora se považují za úkony soudu a exekutor je oprávněn rozhodovat o právech a povinnostech druhých (ustanovení § 28 exekučního řádu), advokát je primárně zástupce jedné strany sporu, čemuž odpovídá např. odlišná úprava započetí s výkonem povolání, odpovědnosti

za škodu či rozsah povinností vůči dozorovým orgánům, jež jsou u exekutora mnohem početnější. Z rozhodnutí kárného senátu však vyplynulo, že žalobce v postavení exekutora nejen systematicky odmítal spolupracovat s orgány dohledu, ale také vykazoval elementární neznalost předpisů upravujících jeho postavení a svou nečinností či přímo nezákonnými kroky poškozoval rovněž osoby, o jejichž práva měl v řízení dbát, a to jak povinné, jejichž procesní podání (odvolání) ignoroval, tak oprávněné, jímž např. nepředával vymožená plnění (bod 41 rozhodnutí). Právě k naposled uvedené situaci může snadno dojít i ve vztahu obhájce a jeho klienta, a je v nejvyšším zájmu klientů i celého advokátního stavu jejich vzniku zabránit. Navíc je třeba zopakovat, že advokát má povinnosti nejen vůči klientům, ale také vůči ostatním advokátům, koncipientům, stavovské komoře a advokátnímu stavu jako celku, jehož důstojnost nesmí snižovat. Právě naprostý nezájem o to, jaké důvěře se bude těšit exekutorský stav a právní řád České republiky vůbec, přitom byla jedním z hlavních důvodů pro jeho odvolání z funkce exekutora (bod 43 rozhodnutí). Popsaných velmi závažných deliktů se žalobce dopouštěl opakovaně, nejednalo se o ojedinělá pochybení, a navzdory četným kárným potrestáním nejevil žádnou snahu o nápravu a svá pochybení ani před vydáním posledního kárného rozhodnutí neuznal.

- [32] K argumentaci žalobce, že odepřením zápisu do seznamu advokátů došlo k porušení čl. 26 Listiny základních práv a svobod, soud uvádí, že tento článek v odstavci 2 stanoví, že podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností mohou být stanoveny jedině zákonem. Tak tomu v případě požadavku na bezúhonnost advokátů je, neboť tento požadavek stanoví zákon a ze zákona vyplývá i jeho obsah, tedy konkrétní záruky, které musí žadatel o zápis splňovat, aby na něj bylo možno hledět jako na bezúhonného. Etický kodex advokátů – jakožto statutární předpis žalované vydaný na základě výslovného zákonného zmocnění – toliko upřesňuje pravidla profesionální etiky a výkonu advokacie, nezakládá však žádná další omezení výkonu povolání advokáta ve smyslu čl. 26 Listiny nad rámec zákona o advokacii. Argumentace etickým kodexem žalované je nicméně v projednávané věci nadbytečná, neboť k posouzení bezúhonnosti žalobce postačuje samotný zákon o advokacii, jak soud shora vyložil.
- [33] Městský soud tak dospěl k závěru, že žalovaný podmínku bezúhonnosti ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona o advokacii, vyložil v souladu s tímto zákonem, neboť žalobce vzbuzuje vážné pochybnosti, zda bude schopen vykonávat advokacii způsobem předpokládaným v ustanovení § 16 a 17 tohoto zákona, zejména zda bude chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy svého klienta, že bude jednat čestně a svědomitě a zda nebude snižovat důstojnost advokátního stavu.
- [34] Na základě výše uvedeného tak soud dospěl k závěru, že se v případě nezapsání žalobce do seznamu advokátů ČAK nejednalo nezákonný zásah, a proto soud žalobu podle ustanovení § 87 odst. 3 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
- [35] Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné prokazatelné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 24. května 2018

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu